

Sygn. akt VI U 2761/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st.sekr. sądowy A. K. (1)

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: (...) Spółki z o. o. z siedzibą w M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 18 sierpnia 2015 r., numer (...)

w sprawie: (...) Spółki z o. o. z siedzibą w M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe

zmienia zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. nie jest zobowiązana do opłacania podwyższonej o 50% kwoty stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisu art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń podwyższył o 50 % stopę procentową składki na ubezpieczenie społeczne wypadkowe obowiązującą płatnika składek – (...) Spółkę z o. o. w M. za okres od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż Spółka w informacji ZUS DRA błędnie wskazała składkę wypadkową przyjmując zamiast stopy procentowej 2,26% stopę 1,73%. Okoliczność ta stanowiła podstawę do podwyższenia stopy składki za cały rok rozliczeniowy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył płatnik składek podnosząc, iż spółka na skutek błędu osoby wypełniającej deklaracje ZUS DRA wskazała nieprawidłowe dane ale działanie płatnika nie było spowodowane świadomą wolą zaniżenia świadczeń na rzecz ZUS oraz, że Spółka dokonała ostatecznie prawidłowego rozliczenia oraz iż raporty korygujące zostały złożone terminowo w organie rentowym wobec czego nie zachodzi podstawa do zastosowania przepisu wskazanego przez pozwany organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Spółka z o.o. (...) z siedzibą w M. prowadzi działalność w branży drzewnej. Obsługą zarówno w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych jak i kontaktów z ZUS-em i Urzędem Skarbowym zajmowała się od 6.02.2012 r. i zajmuje nadal Kancelaria (...) w T.. Firma (...) składała deklaracje do ZUS-u, a prezes spółki nie kontrolował ich prawidłowości, bowiem w postanowieniach umowy kancelaria rachunkowa zobowiązała się do sporządzenia miesięcznych deklaracji i raportów ZUS a prezes spółki polegał na tej kancelarii jako profesjonalście. Do 2015r. wszystkie deklaracje zostały złożone w sposób prawidłowy. W Kancelarii (...) w charakterze pracownika od 23.01.2012 r. zatrudniona jest M. P. i jest ona jedyną osobą, która zajmowała się i zajmuje się prowadzeniem spraw kadrowo-płacowych odwołującej spółki. M. P. zajmowała się też przekazywaniem comiesięcznych deklaracji i raportów do ZUS-u. W/w przekazywała do ZUS-u deklaracje z ustaleniem wysokości stopy procentowej każdego roku do końca stycznia. M. P. przekazała do ZUS-u poprawne informacje w dokumencie ZUS IWA. W dokumencie ZUS IWA za 2014 r. wykazano poprawną liczbę ubezpieczonych, to jest 22 oraz poprawny rodzaj działalności i liczbę poszkodowanych osób w wypadkach przy pracy. W deklaracjach (...) za maj i kwiecień 2015 r. M. P. popełniła błąd na podaniu wysokości stopy wypadkowej w wysokości 1,73%, zamiast 2,26% i błąd ten skorygowała w dniu 15.07.2015 r. Pomyłka w deklaracji (...) wynikała z omyłki, bowiem w marcu 2015 r. obowiązywała spółkę inna stawka stopy procentowej a od kwietnia nastąpiła zmiana tej wysokości. Wprowadzając dane do systemu (...) M. P. popełniła omyłkę. M. P. spostrzegła błąd, gdy dostała zawiadomienie ZUS z dnia 30.06.2015r. o wszczęciu postępowania, które do spółki wpłynęło 7.07.2015 r. Wówczas M. P. sporządziła korektę deklaracji w dniu 15.07.2015 r. i przesłała je drogą elektroniczną. Po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania przez ZUS M. P. skontaktowała się telefonicznie z pracownikiem ZUS - D. K. i wyjaśniła, że dokument ZUS IWA został sporządzony prawidłowo ale w dokumencie ZUS DRA popełniono omyłkę. Uzyskała wówczas odpowiedź, że jeżeli zostało wszczęte postępowanie to na pewno zostanie wydana decyzja i dopiero od niej Spółka będzie mogła się odwołać. Następnego dnia M. P. rozmawiała z kierownikiem referatu A. K. (2) również tłumacząc, że nie ma błędu w ZUS IWA i nastąpi niezwłocznie korekta deklaracji ZUS DRA .

Odwołująca zapłaciła po dokonaniu korekty różnicę między składką właściwą a opłaconą wcześniej.

dowód: umowa z biurem rachunkowym k.30-32, deklaracje ZUS DRA k.73, 74, deklaracja ZUS IWA k.40 i deklaracje korygujące k.46-53, 56-63, zeznania świadka M. P. - zapis protokołu rozprawy k 70, zeznania świadka A. J. i prezesa odwołującej Spółki - zapis protokołu rozprawy k 84.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o akta ZUS, zeznania prezesa Zarządu Spółki Z. K., świadków M. P. i A. J., pozostałe dokumenty w aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały w toku postępowania.

Sporna w niniejszej sprawie pozostawała kwestia, czy zaistniały w tym przypadku podstawy do podwyższenia w o 50% wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe we wskazanym w decyzji okresie.

Zgodnie z treścią art. 34 ust.1 ustawy z dnia z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Pod pojęciem „nieprawdziwe dane”, o których mowa w we wskazanym przepisie należy rozumieć informacje niezgodne ze stanem faktycznym, świadomie i umyślnie wprowadzające w błąd organ rentowy w celu stworzenia korzystnej sytuacji dla płatnika składek. Powyższy przepis ma charakter restrykcyjny i nie może być interpretowany rozszerzająco. Należy uznać, iż jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego

przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający o konieczności opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Jeśli zatem płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada podstawa dla naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych (Komentarz do art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych D.E. Lach, S. Samol, K. Ślebzak, Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Oficyna, 2010).

W doktrynie prawa przyjmuje się, że art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej stanowi swoistą sankcję wobec płatnika składek za podanie przez niego nieprawdziwych danych lub nieprzekazanie danych wymaganych ustawą (z art. 31 ustawy), a zatem do subsumcji niniejszego przepisu kwalifikuje się jedynie zawinione i umyślne zachowanie działania płatnika składek. Podzielając zapatrywanie Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r. (I UK 15/11) należy stwierdzić, że "pojęcie danych nieprawidłowych nie jest tożsame z pojęciem danych nieprawdziwych. W tym ostatnim przypadku chodzi o zawinione zachowanie płatnika, ukierunkowane na wprowadzenie organu rentowego w błąd" i jak dalej wywiedziono, "art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej pozwala na zastosowanie sankcji w nim przewidzianej tylko w przypadku podania nieprawdziwych danych, a nie danych nieprawidłowych". Sąd Najwyższy wskazał, że "w sprawie o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe nie można abstrahować od przyczyn i okoliczności, z powodu których jednostka wadliwie przekazała informacje. Stwierdzenie czy strona nie ponosi czy też ponosi odpowiedzialność na zasadzie art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych musi być podejmowane indywidualnie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, których dopiero łączna ocena może doprowadzić do konkluzji, że w tej konkretnej sprawie wymierzenie składki wypadkowej podwyższonej było zgodne lub nie do pogodzenia z normą prawną zawartą w powołanym przepisie i oceniane także przez pryzmat zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez to państwo prawa." Pogląd ten znalazł wyraz także w kolejnym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 r. (II UK 39/12). W ocenie Sądu Najwyższego wskazany kierunek argumentacji wymagający winy w podaniu danych nieprawdziwych jako przesłanki stosowania art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej jest właściwy. Skoro przepis uprawnia do wymierzenia określonej sankcji, to powinna być ona odnoszona do działania celowego (zawinionego) płatnika. Ustawa wszak posługuje się zwrotami "nie przekaze" lub "przekaze nieprawdziwe dane". Istotny jest przy tym skutek takiego zachowania - "zaniżenie stopy procentowej". Każde zachowanie podlega więc indywidualnej ocenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 maja 2014 r. III AUa 942/13 LEX nr 1496086).

Poglądy powyższe Sąd Okręgowy w pełni podziela, uznając, że mogą mieć one zastosowanie w okolicznościach niniejszego przypadku.

Analiza materiału dowodowego przedmiotowej sprawy wskazuje jednoznacznie, iż podanie zaniżonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w deklaracjach za kwiecień i maj 2015 roku było jedynie wynikiem zwykłej pomyłki pracownika odpowiedzialnego za złożenie deklaracji ZUS DRA – M. P. – pracownika biura rachunkowego obsługującego spółkę, a nie działaniem płatnika z premedytacją oszukującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać należy, iż odwołujący w poprzednich okresach opłacał składkę w prawidłowej wysokości. Błąd w deklaracji za kwiecień i maj 2015 r. wynikał, zdaniem Sądu, ze zwykłej omyłki pracownika biura rachunkowego obsługującego odwołującą spółkę, co winno się rozpatrywać w kategoriach „nieprawidłowych”, a nie „nieprawdziwych” danych, nadto nie było zawinione przez płatnika.

Błąd ten został skorygowany w ustawowym terminie poprzez złożenie stosownych deklaracji korygujących i to w trakcie postępowania wyjaśniającego przez ZUS, jeszcze przed wydaniem spornej decyzji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powyższe okoliczności potwierdzają, iż zaniżenie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe nie było działaniem umyślnym i nie miało na celu przedstawienia nieprawdziwych danych w rozumieniu przepisu art. 34 ust.1 ustawy wypadkowej.

Podkreślenia wymaga, iż podstawowa regułą interpretacyjno - legislacyjną jest założenie racjonalności ustawodawcy i w ocenie Sądu Okręgowego – sankcje podwyższające stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe zawarte w przepisie art. 34 cyt. ustawy mogą dotyczyć jedynie niesumiennych, nierzetelnych płatników składek, zatajających stosowne informacje przed Zakładem, nie zaś płatników, którzy popełniają drobne błędy, które skorygują i uregulują stosowne wyrównanie w płatności składek. Celem instytucji o której mowa w cyt.art.34 ustawy wypadkowej powinno być zdyscyplinowanie płatników składek do należytego wykonywania ciążących na nich obowiązków i przekonanie ich o nieopłacalności podawania nieprawdziwych danych, nie zaś wzbogacanie funduszu ubezpieczeń kosztem płatników, którzy przez omyłkę podali błędne dane. Tym bardziej nie ma podstaw do stosowania tej sankcji w sytuacji, gdy omyłka była wynikiem błędu pracownika profesjonalnej firmy zewnętrznej, której płatnik zlecił wypełnianie deklaracji i rozliczanie składek.

Regulacja ta nie powinna także zniechęcać płatników, którzy zdali sobie sprawę, że wypełniając deklaracje, popełnili błąd, do ujawnienia tego błędu. Odmienne rozumienie powołanego przepisu, które zakłada nałożenie na płatnika składek sankcji polegającej na podwyższeniu stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe w każdym przypadku przekazania Zakładowi nieprawdziwych danych służących do ustalenia prawidłowej stopy procentowej owych składek, musiałoby prowadzić do wniosku, że płatnikowi nie będzie "opłacać się" jakakolwiek inicjatywa w zakresie naprawienia zaistniałych błędów, skoro przewidziana treścią art. 34 ust. 1 ustawy sankcja i tak nie może go ominąć. W tej sytuacji osiągnięcie dyscyplinującego płatników celu omawianej regulacji nie byłoby w ogóle możliwe.

Skoro zatem z okoliczności sprawy wynika, iż do podania błędnych danych doszło wskutek błędu osoby trzeciej, do której kwalifikacji płatnik mógł mieć zaufanie wskutek wieloletniej niewadliwej pracy, to zastosowanie wobec płatnika sankcji z art. 34 ust 1 ustawy wypadkowej – było nieprawidłowe.

Zatem obciążenie odwołującego sankcją w postaci podwyższenia o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe było nieprawidłowe.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

SSO Ewa Milczarek